

Sygn. akt I C 1515/17 upr.

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2017 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie, I Wydział Cywilny,

w składzie:

Przewodniczący: SSR Marzena Żywucka

Protokolant: Paulina Kosecka

po rozpoznaniu w dniu 12 lipca 2017 r., w O., na rozprawie,

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko K. Ł.

o zapłatę

I zasądza od pozwanej K. Ł. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 134,52 (sto trzydzieści cztery 52/100) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od dnia 05 grudnia 2016 r. do dnia zapłaty;

II w pozostałym zakresie oddala powództwo;

III zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 317 (trzysta siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV wyrokowi w punkcie I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

SSR Marzena Żywucka

Sygn. akt I C 1515/17 upr

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. wystąpił w dniu 5 grudnia 2016r. do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie o zasądzenie od pozwanej K. Ł. kwoty 886,52 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Nadto wniósł o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wskazał, że wierzytelność wynika z zawartej z pozwanym w dniu 18 sierpnia 2016 r. umowy pożyczki pieniężnej nr (...) w kwocie 500 zł, którą pozwany zobowiązał się zwrócić zgodnie z harmonogramem spłat. Dodatkowo pozwany zobowiązał się zapłacić z każdą ratą pożyczki opłatę administracyjną w wysokości 0,00 zł miesięcznie oraz jednorazową opłatę przygotowawczą w wysokości 200 zł, która rozdzielana była proporcjonalnie do liczby rat pożyczki i uiszczana częściowo z każdą ratą w terminach spłaty pożyczki.

Na kwotę zadłużenia pozwanego dochodzoną pozvem składa się: kwota 500 zł tytułem niespłaconych rat kapitałowych, kwota 123 zł tytułem tytułu kosztów przygotowania i wysyłki monitu oraz wezwań do zapłaty, kwota 49 zł tytułem kosztu przekazania sprawy do postępowania windykacyjnego, kwota 200 zł tytułem opłaty przygotowawczej oraz kwota 14,52 zł tytułem skapitalizowanych odsetek umownych zwykłych/kredytowych.

Powód wskazał, że umowa pożyczki została rozwiązana pismem z dnia 18 listopada 2016r. za dwutygodniowym wypowiedzeniem z uwagi na opóźnienie w spłacie zadłużenia z umowy przekraczającego 60 dni - z dniem 02 grudnia 2016r. ze skutkiem natychmiastowej wymagalności wszystkich należności z umowy z dniem 03 grudnia 2016r.

Powód podał, że bezskutecznie wzywał pozwanego do zapłaty.

Postanowieniem z dnia 27 lutego 2017 r. Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie przekazał sprawę do rozpoznania tutejszemu Sądowi, stwierdzając brak podstaw do wydania nakazu zapłaty.

Pozwana K. Ł. nie złożyła odpowiedzi na pozew ani nie stawiła się na rozprawie.

Pismem z dnia 23 maja 2017r., w toku postępowania powód poinformował, iż po dniu wniesienia pozwu strona pozwana uiszcza na jego rzecz kwotę 600 zł (300 zł dnia 21.04.2017r. i 300 zł dnia 02.05.2017r.). W związku z powyższym powód oświadczył, że ogranicza powództwo do kwoty 286,52 zł wraz z odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd ustalił, co następuje:

K. Ł. w dniu 16 sierpnia 2016 roku zawarła z (...) S.A. w W. umowę pożyczki nr (...) w wysokości 500 zł. Pożyczoną kwotę K. Ł. zobowiązała się spłacić w 6 ratach miesięcznych, do 16 lutego 2017 roku. Oprocentowanie pożyczki strony ustaliły na 10% w stosunku rocznym. W związku z zawarciem umowy K. Ł. zobowiązała się zapłacić opłatę przygotowawczą w wysokości 200 zł, która miała być rozdzielana proporcjonalnie do liczby rat pożyczki i uiszczana przez pożyczkobiorcę częściowo wraz z każdą ratą w terminach spłaty rat. Całkowita kwota jaką pozwana zobowiązała się zwrócić wynosiła 714,68 zł.

(dowód: umowa k. 19-23)

W umowie zapisano prawo pożyczkodawcy do podjęcia działań upominawczo - windykacyjnych w przypadku opóźnienia w spłacie rat oraz określono ich koszt, który miał ponieść pożyczkobiorca. Za przygotowanie i wysłanie pierwszego monitu przewidziano opłatę 25 zł, za przygotowanie i wysłanie wezwania do zapłaty oraz ostatecznego wezwania do zapłaty 49 zł, koszt przekazania sprawy do postępowania windykacyjnego, także określono na 49 zł.

(dowód: umowa - pkt 13 - k. 21)

W dniu 18 listopada 2016r. powód wystosował do pozwanej ostateczne wezwanie do zapłaty jednocześnie wypowiedział umowę pożyczki, za dwutygodniowym wypowiedzeniem, na podstawie pkt 15 umowy. Zadłużenie pozwanej określono na 883,96 zł.

(dowód: wypowiedzenie umowy pożyczki k. 27)

Powód podał, że na dzień wniesienia pozwu zadłużenie pozwanej wynosiło 886,52 zł, jednak po wytoczeniu powództwa pozwana spłaciła część zadłużenia w kwocie 600 zł. W związku z tym powód ograniczył powództwo do kwoty 286,52 zł wraz z odsetkami oraz kosztami procesu.

(dowód: pismo procesowe powoda k. 8)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w części.

Sąd ustalił stan faktyczny w oparciu o dokumenty przedłożone przez powoda, których prawdziwość i wiarygodność nie została w toku postępowania zakwestionowana.

Podać należy, że zgodnie z art. 339 § 2 kpc w wypadku wydania przez sąd wyroku zaocznego, przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa.

W przedmiotowej sprawie strony łączyła umowa pożyczki (art.720k.c). Powód przedłożył podpisaną przez pozwaną umowę pożyczki. Z jej treści wynika, że pozwana otrzymała pożyczkę w kwocie 500 zł i zobowiązała się zwrócić ją wraz z odsetkami (14,52 zł) i opłatą przygotowawczą (200 zł). Pozwana nie wywiązała się z zobowiązania, co uzasadniało zasądzenie od niej na rzecz powoda niespłaconego kapitału, skapitalizowanych odsetek, opłaty przygotowawczej i administracyjnej oraz kosztów windykacyjnych, to jest łącznie 714,52 zł. W trakcie procesu pozwana spłaciła swoje zobowiązanie względem powoda w kwocie 600 zł, kwota należna powodowi uległa więc zmniejszeniu do kwoty 114,52 zł.

Nieuzasadnione natomiast okazało się żądanie zasądzenia opłat za wysłanie monitów i wezwań do zapłaty oraz skierowanie sprawy do postępowania windykacyjnego w wysokości dochodzonej w pozwie.

Powód domagał się bowiem zapłaty kwoty 123 zł tytułem kosztów przygotowania i wysyłki monitu, wezwania do zapłaty i ostatecznego wezwania do zapłaty, jak również kwoty 49 zł tytułem kosztu przekazania sprawy do postępowania windykacyjnego, które wynikały z uregulowań zawartych w pkt. 13 kserokopii umowy pożyczki.

Pożyczkodawca był bowiem przedsiębiorcą, a pozwana konsumentem. Zawarta umowa należała zatem do umów konsumenckich, do których stosuje się art.3851,2,3 k.c. Pozwana jako konsument, z którym zawarto umowę posługując się wzorcem umownym stosowanym zwyczajowo w umowach z klientami, korzysta z ochrony przewidzianej w cytowanych przepisach. Zgodnie z klauzulą generalną wyrażoną w art.3851§ 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. Niewątpliwie takimi postanowieniami były te zawarte w umowie pożyczki, w tym określające obciążenie pożyczkobiorcy opłatą upominawczą za wysłanie monitów i dodatkowymi kosztami w związku ze skierowaniem sprawy do postępowania windykacyjnego.

Komentatorzy wskazują, że przez "dobre obyczaje" w rozumieniu powołanego wyżej przepisu należy rozumieć pozaprawne reguły postępowania niesprzeczne z etyką, moralnością i aprobowanymi społecznie obyczajami (por. G. Bieniek, H. Ciepla, St. Dmowski, J. Gudowski, K. Kołakowski, M. Sychowicz, T. Wiśniewski, Cz. Żuławska, Komentarz do Kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania, tom 1, Wielkie Komentarze, Lexis Nexis 2009). W swoim orzecznictwie zarówno Sąd Najwyższy, jak i sądy powszechne przyjmują, że za sprzeczne z dobrymi obyczajami należy w pierwszej kolejności uznać wprowadzenie klauzul godzących w równowagę kontraktową stron. "Rażąco naruszenie interesów konsumenta" polega zaś na nieusprawiedliwionej dysproporcji praw i obowiązków na niekorzyść konsumenta (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 r., I CK 832/04).

A. analizowanego postanowienia związana jest z wysokością żądanej kwoty, która nie jest w żaden sposób uzasadniona poniesionymi przez pożyczkodawcę kosztami wysłania monitu ani też skierowania sprawy do windykacji (nie wiadomo notabene na czym ta czynność miałyby polegać – czy chodziło o wystąpienie z powództwem, czy też inną czynność) zwłaszcza, że przy tych samych czynnościach (wysłanie monitu i wezwania do zapłaty) opłata jaką ma zapłacić klient znacząco rośnie. Zdaniem sądu żądana wysokość opłat nie znajduje odzwierciedlenia w rzeczywistości poniesionych przez pożyczkodawcę kosztach czy też nakładzie pracy i nie jest uzależniona od ich wysokości, dając możliwość obciążenia konsumenta dodatkową opłatą nawet w sytuacji, gdy wykonane czynności generowały wydatki znacznie poniżej kwoty przewidzianej we wzorcu umownym. Stanowi to asymetryczne, niekorzystne dla konsumenta unormowanie jego praw i obowiązków, a tym samym rażąco narusza jego interesy.

Warto w tym miejscu przywołać trafne orzecznictwo sądów orzekających w sprawie uznania wzorca umowny za niedozwolony, albowiem w tego typu sprawach wielokrotnie zajmowano się analizą podobnych wzorców umownych. W wyroku z 23 kwietnia 2013r. (sygn. akt VI ACa 1526/12) Sąd Apelacyjny w Warszawie stwierdził chociażby że koszty działalności windykacyjnej pokrywane powinny być z odsetek za uchybienia w płatności poszczególnych rat kredytu, na tym polega ryzyko gospodarcze, że nie wiadomo z góry, ilu konsumentów nie będzie spłacało swych kredytów. Działalność windykacyjna, jako część działalności przedsiębiorstwa powinna być opłacalna dla tegoż przedsiębiorstwa, ale też nie naruszać rażąco interesów klienta. Poszczególne czynności z zakresu windykacji powinny być wycenione realnie, w oparciu o rzeczywiście ponoszone koszty.

Zdaniem Sądu opłaty windykacyjne były nieadekwatne do czynności dokonywanych przez wierzyciela. Zastosowanie takich opłat stanowi próbę obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych. Strona powodowa nie przedłożyła żadnych dowodów na okoliczność rzeczywistych kosztów tych wezwań, ani dowodów na okoliczność sporządzenia wezwań i wysłania ich do pozwanego, co umożliwia przyznanie powodowi jedynie 20 zł tytułem kosztów windykacyjnych.

Uwzględniając powyższe, łącznie zasądzono od pozwanej kwotę 134,52 zł. Żądanie ponad tę kwotę oddalono, z czym przyczyn, o których wyżej. Odsetki zasądzono od dnia wniesienia pozwu tj. 5 grudnia 2016 roku, co znajdowało oparcie w art.481§1 i 2 k.c. o czym orzeczono jak w pkt. I wyroku.

W pkt II wyroku powództwo w pozostałej części Sąd oddalił jako niezasadne.

O kosztach orzeczono w oparciu o art. 100 k.p.c. W razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu. Ponieważ roszczenie powoda zostało oddalone jedynie w niewielkim stopniu, należało na jego rzecz zasądzić koszty procesu w pełnej wysokości, tj. w kwocie 317 zł (koszty zastępstwa procesowego 270 zł, koszty opłaty sądowej 30 zł i opłaty skarbowej 17 zł) zgodnie z żądaniem pozwu, o czym orzeczono jak w pkt. III wyroku.

Rygor natychmiastowej wykonalności nadano zgodnie z art. 333 § 1 pkt. 3 k.p.c.

SSR Marzena Żywucka